ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 18ης Σεπτεμβρίου 1996

που τροποποιεί την απόφαση 92/317/ΕΟΚ σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις υπέρ της Hilaturas y Tejidos Andaluces SA, η οποία φέρει σήμερα την επωνυμία Mediterráneo Técnica Textil SA, και του αγοραστή της

(Το κείμενο στην ισπανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(97/242/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ,

Εκτιμώντας ότι:

I

Η Hilaturas y Tejidos Andaluces SA (εφεξής Hytasa), νυν Técnica Textil SA (εφεξής MTT), ήταν ιδιωτική εταιρεία η οποία, λόγω χρηματοοικονομικών δυσκολιών, εξαγοράστηκε το 1982 από το Patrimonio del Estado (Υπηρεσία Δημοσίων Κτημάτων του Υπουργείου Οικονομικών). Η Hytasa κατασκεύαζε κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα στα εργοστάσιά της στη Σεβίλλη και την περιοχή της.

Από το 1982 που εξαγόρασε την εταιρεία μέχρι το 1986, το Patrimonio del Estado προέβη στην εφαρμογή σχεδίου αναδιάρθρωσης το οποίο χρηματοδοτήθηκε μέσω ισπανικού καθεστώτος τομεακών ενισχύσεων και εισφορών κεφαλαίου ύψους 6 600 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών. Παρά τις προσπάθειες αυτές, η Hytasa συνέχισε να έχει πενιχρά οικονομικά αποτελέσματα. Τις παραμονές της προσχώρησης της Ισπανίας στην ΕΚ, το κεφάλαιο της Hytasa είχε ουσιαστικά εξαφανισθεί.

Το 1989, μετά από καταγγελία, η Επιτροπή ζήτησε από τις ισπανικές αρχές να παράσχουν πληροφορίες σχετικά με εικαζόμενες εισφορές κεφαλαίου που χορηγήθηκαν στη Hytasa από το 1986 και εξής. Από την απάντηση των ισπανικών αρχών η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι αυξήσεις κεφαλαίου που πραγματοποιήθηκαν στη Hytasa ήταν 7 100 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες.

Το 1990 οι ισπανικές αρχές πληροφόρησαν την Επιτροπή ότι η Hytasa επρόκειτο να ιδιωτικοποιηθεί. Οι όροι της διαδικασίας ιδιωτικοποίησης προέβλεπαν την εισφορά κεφαλαίου ύψους 4 300 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών από το Patrimonio del Estado.

Μεταξύ των διαφόρων προσφορών για την Hytasa, οι ισπανικές αρχές επέλεξαν αυτήν των εταιρειών Hilaturas Gossypium SA με έδρα τη Βαρκελώνη και Industria Textil del Guadiana, με έδρα το Badajoz. Η ισπανική κυβέρνηση έκρινε ότι οι εν λόγω αγοραστές προσέφεραν την πλέον ενδιαφέρουσα προσφορά από οικονομική άποψη και την καλύτερη εξασφάλιση για τη μελλοντική βιωσιμότητα της εταιρείας. Η εκτίμηση αυτή βασίστηκε στο σχέδιο βιομηχανικής αναδιάρθρωσης που πρότειναν οι αγοραστές, στην επάρκεια των χρηματοδοτικών μέσων τους για τις προβλεπόμενες αυξήσεις κεφαλαίων, στην επαγγελματική εμπειρία τους στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας, καθώς και στο πλεονέκτημα που αντιπροσώπευε η ύπαρξη βιομηχανικών και εμπορικών διαρθρώσεων που θα επέτρεπαν την υλοποίηση του βιομηχανικού σχεδίου για τη Hytasa.

Σύμφωνα με τη σύμβαση που κοινοποίησαν οι ισπανικές αρχές, οι όροι της πώλησης ήταν οι ακόλουθοι:

— η τιμή πώλησης για το σύνολο των μετοχών της εταιρείας ορίζεται σε 100 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες·

— κατά τη διάρκεια τριετούς περιόδου:

  — ο αγοραστής δεν μπορεί να πωλήσει το μερίδιό του, εκτός εάν λάβει σχετική άδεια από το Patrimonio,

  — οι μεταβολές στην κατανομή των εταιρικών μεριδίων περιορίζονται σε πράξεις που εξασφαλίζουν τη διατήρηση πλειοψηφικής συμμετοχής από τους αγοραστές,

  — οι αγοραστές δεν προβαίνουν σε προσωρινές απολύσεις παρά μόνο κατόπιν συμφωνίας με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις ή στο πλαίσιο προγραμμάτων πρόωρης συνταξιοδότησης ή προσωρινών απολύσεων·

— η εταιρεία δεν καταβάλλει μερίσματα κατά τη διάρκεια πενταετούς περιόδου· κατά την ίδια περίοδο, οι αγοραστές δεν προβαίνουν σε διάσπαση της εταιρείας ή σε πώληση τμημάτων της και δεσμεύονται να διατηρήσουν όλες τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις καθώς και μέρος της ακίνητης περιουσίας της·

— τα έσοδα από ενδεχόμενες πωλήσεις άλλων περιουσιακών στοιχείων παραμένουν εντός της εταιρείας·

— ο αγοραστής εφαρμόζει το σχέδιο αναδιάρθρωσης που επισυνάπτεται στη σύμβαση πώλησης·

— όλα τα νέα εμπορικά σήματα και άλλα άϋλα στοιχεία ενεργητικού αποκτώνται από τη Hytasa·

— η αύξηση κεφαλαίου ύψους 4 300 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών, στην οποία θα προβεί το Patrimonio κατά τη στιγμή της πώλησης, χρησιμοποιείται για τη βελτίωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης της Hytasa, την πραγματοποίηση επενδύσεων και την κάλυψη του κόστους των απολύσεων·

— οι αγοραστές παραιτούνται από κάθε χρηματοοικονομικό όφελος που θα μπορούσε να προκύψει από παλαιές απαιτήσεις της Hytasa έναντι του Patrimonio. Οι αγοραστές δέχονται να θεωρήσουν τον ισολογισμό της Hytasa στις 30 Ιουνίου 1990 ως μέρος της σύμβασης, υπό τον όρο ότι όλες οι σημαντικές χρηματοοικονομικές συνέπειες που θα προκύψουν ως αποτέλεσμα πράξεων που έχουν πραγματοποιηθεί πριν από την πώληση της εταιρείας θα επιβαρύνουν τον πωλητή·

— οι αγοραστές αναλαμβάνουν την υποχρέωση να αυξήσουν το κεφάλαιο της εταιρείας κατά 3 700 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες και να καταβάλουν κατά τη στιγμή της πώλησης το 25 % του ποσού αυτού.

Τον Ιούλιο του 1990 (1) η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία του άρθρου 93 παράγραφος 2 όσον αφορά τις εισφορές κεφαλαίου ύψους 7 100 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών που πραγματοποιήθηκαν από το κράτος υπέρ της Hytasa κατά την περίοδο από την προσχώρηση της Ισπανίας το 1986 μέχρι το 1988, κατά τις πρόσθετες ενισχύσεις που ενδεχομένως χορήγησε το κράτος στο πλαίσιο της πώλησης της εταιρίας. Η Επιτροπή έκρινε ότι οι εν λόγω χρηματοδοτικές παρεμβάσεις συνιστούσαν ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 και ότι δεν εμπίπτουν σε καμία από τις περιπτώσεις παρέκκλισης που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφοι 2 και 3. Η εν λόγω απόφαση κοινοποιήθηκε στην ισπανική κυβέρνηση με επιστολή της 3ης Αυγούστου 1990.

Στις 16 Οκτωβρίου 1990 η ισπανική κυβέρνηση υπέβαλε τις παρατηρήσεις της στο πλαίσιο της διαδικασίας. Οι ισπανικές αρχές υποστήριξαν, μεταξύ άλλων, ότι η πώληση της Hytasa δεν περιείχε στοιχείο ενίσχυσης, δεδομένου ότι η Hytasa πωλήθηκε στον πλειοδότη, αφού τέθηκε προηγουμένως προς πώληση στη διεθνή αγορά.

Στη συνέχεια, οι ίδιες αρχές επισήμαναν ότι ακόμη και αν οι όροι της πώλησης περιείχαν στοιχεία ενίσχυσης, η πώληση αυτή δεν είχε σαν σκοπό μόνο τη μεταβίβαση της εταιρείας στον ιδιωτικό τομέα. Αποσκοπούσε επίσης στην υλοποίηση του σχεδίου αναδιάρθρωσης που θα πρότειναν οι αγοραστές, οι οποίοι θα συμμετείχαν στη χρηματοδότησή του εισφέροντας κεφάλαια ύψους 3 700 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών και θα ενσωμάτωναν την τεχνογνωσία τους στα στοιχεία ενεργητικού της εταιρείας. Κατά την άποψη των ισπανικών αρχών, η πώληση αυτή δεν είχε ως στόχο να επιτρέψει απλώς τη συνέχιση των δραστηριοτήτων της εταιρείας, αλλά να εξασφαλίσει την τεχνική και χρηματοοικονομική αναδιάρθρωσή της. Για τους λόγους αυτούς, οι ισπανικές αρχές θεωρούν ότι οι εν λόγω κρατικές παρεμβάσεις πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας.

Οι ισπανικές αρχές επεσήμαναν επίσης ότι η περιοχή της Σεβίλλης στην οποία είναι εγκατεστημένη η εταιρεία είναι επιλέξιμη για τη χορήγηση περιφερειακής ενίσχυσης, γεγονός που συνεπάγεται ότι η παρέκκλιση του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ μπορεί να εφαρμοστεί στην προκειμένη περίπτωση.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας, η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις της γερμανικής ομοσπονδίας κλωστοϐιομηχανίας με επιστολή της 21ης Ιανουαρίου 1991. Οι εν λόγω παρατηρήσεις διαβιβάστηκαν στις ισπανικές αρχές με επιστολή της 6ης Φεβρουαρίου 1991. Οι ισπανικές αρχές απήντησαν με επιστολή της 27ης Μαρτίου 1991.

Οι ισπανικές αρχές υπέβαλαν πρόγραμμα αναδιάρθρωσης το οποίο κατήρτισαν οι νέοι ιδιοκτήτες και τις παρατηρήσεις τους όσον αφορά την έναρξη της διαδικασίας. Το σχέδιο προέβλεπε την εφαρμογή προγράμματος επενδύσεων ύψους 2 500 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών. Οι σημαντικότερες παρεμβάσεις αφορούσαν τον τομέα του βαμβακιού. Σε σχέση με το 1989 αναμενόταν αύξηση της παραγωγής ετοίμων προϊόντων, που κυμαινόταν μεταξύ 80 % και 300 %.

Το σχέδιο προέβλεπε επίσης μείωση του εργατικού δυναμικού από 1 050 εργαζόμενους το 1990 σε 700 το 1992 μέσω πρόωρων συνταξιοδοτήσεων και της παροχής κινήτρων για παραίτηση. Το κόστος των εν λόγω κινήτρων το οποίο θα επωμισθεί η Hytasa υπολογίσθηκε σε 2 040 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες περίπου.

Το σχέδιο προέβλεπε την προοδευτική βελτίωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης της Hytasa. Από ζημίες ύψους 1 957 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών το 1990, η εταιρεία προέβλεπε να επιτύχει μικρό κέρδος ύψους 139 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών το 1994.

Η Επιτροπή διατύπωσε επιφυλάξεις όσον αφορά το εν λόγω σχέδιο αναδιάρθρωσης κατά τη διάρκεια συνεδρίασης με εκπροσώπους του Patrimonio del Estado στις 18 Μαρτίου 1991 και ζήτησε από τις ισπανικές αρχές να υποβάλουν ένα αναθεωρημένο σχέδιο αναδιάρθρωσης. Το νέο σχέδιο υποβλήθηκε από τις ισπανικές αρχές στις 13 Ιουνίου 1991.

Το νέο σχέδιο προέβλεπε αλλαγές όσον αφορά την πολιτική παραγωγής και εμπορίας της Hytasa. Η εταιρεία θα πωλεί μόνο τελικά προϊόντα και η παραγωγή της θα αυξηθεί κατά 50 έως 230 %, ανάλογα με το προϊόν. Θα δημιουργηθούν νέες σειρές παραγωγής με μεγαλύτερη έμφαση στο σχεδιασμό και τη μόδα, με στόχο να αυξηθεί η αξία πωλήσεων για το προϊόν.

Το παραγωγικό δυναμικό της όσον αφορά τις εργασίες νηματοποίησης και ύφανσης θα μειωθεί κατά 51 % έως 40 %, σε σχέση με το 1989. Προκειμένου να καλύψει τις πρόσθετες ανάγκες της σε ημικατεργασμένα υλικά, η εταιρεία θα προσφύγει σε εξωτερικούς προμηθευτές.

Το σχέδιο προβλέπει μείωση του εργατικού δυναμικού από 1 050 εργαζόμενους το 1990 σε 720 το 1992. Το συνολικό κόστος της εν λόγω μείωσης υπολογίζεται σε 1 250 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (750 εκατομμύρια πεσέτες το 1990 και 500 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες το 1991).

Η εταιρεία θα έχει ζημίες το 1991 και 1992· το 1993 αναμένεται να επιτευχθεί ένα μέτριο θετικό αποτέλεσμα της τάξης των 95 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών. Το 1994 η εταιρεία θα έχει θετικό αποτέλεσμα ύψους 716 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών.

Στο πλαίσιο της προαναφερθείσας διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 2, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 25 Μαρτίου 1992, την απόφαση 92/317/ΕΟΚ (2).

(1) ΕΕ αριθ. C 320 της 20. 12. 1990, σ. 14.

(2) ΕΕ αριθ. C 171 της 26. 6. 1992, σ. 54.

Η απόφαση αρχίζει χαρακτηρίζοντας τις ενέργειες του Patrimonio del Estado σε σχέση με τη Hytasa ως κρατικές ενισχύσεις, αφενός λόγω του δημόσιου χαρακτήρα των χρηματοδοτικών πόρων του Patrimonio και αφετέρου διότι δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι το Patrimonio del Estado ενήργησε ως επενδυτής σε οικονομία αγοράς.

Η Επιτροπή ορίζει στην απόφασή της 92/317/ΕΟΚ ότι οι εισφορές κεφαλαίου ύψους 7 100 εκατομμυρίων προς την Hytasa κατά την περίοδο 1986 έως 1988 χορηγήθηκαν παράνομα, δεδομένου ότι δεν κοινοποιήθηκαν όπως θα έπρεπε σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ. Ωστόσο, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της το γεγονός ότι η ισπανική βιομηχανική πολιτική όσον αφορά τις δημόσιες υπηρεσίες πριν την προσχώρηση της Ισπανίας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες την 1η Ιανουαρίου 1986 βασιζόταν ενίοτε σε αρχές ριζικά διαφορετικές από αυτές της πολιτικής ανταγωνισμού βάσει της συνθήκης ΕΚ, και ότι μετά την προσχώρηση οι εν λόγω εταιρείες έπρεπε να προσαρμοστούν στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον. Οι εισφορές κεφαλαίου ύψους 7 100 εκατομμυρίων στη Hytasa είχαν ως κύριο στόχο να διευκολύνουν την εν λόγω προσαρμογή και όχι να δώσουν τεχνητά μια νέα ώθηση στις δραστηριότητές της και, σ' αυτή τη βάση, η Επιτροπή, στο άρθρο 1 της απόφασής της, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μπορεί να θεωρηθεί ότι η ενίσχυση αυτή πληροί τις προϋποθέσεις εφαρμογής της παρέκκλισης του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ).

Ωστόσο, η Επιτροπή έκρινε, όπως αναφέρεται στην απόφαση 92/317/ΕΟΚ, ότι η ενίσχυση των 4 200 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (1) με τη μορφή εισφοράς κεφαλαίου που πραγματοποιήθηκε από το Patrimonio del Estado στη Hytasa κατά τη στιγμή της ιδιωτικοποίησής της τον Ιούλιο του 1990 ήταν παράνομη διότι χορηγήθηκε και από την ισπανική κυβέρνηση κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 93 παράγραφος 3. Επίσης, η Επιτροπή έκρινε ότι η εν λόγω ενίσχυση δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, διότι δεν πληροί καμία από τις προϋποθέσεις εφαρμογής μιας από τις παρεκκλίσεις του άρθρου 92 παράγραφοι 2 και 3.

Όσον αφορά το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α), η Επιτροπή θεώρησε ότι μολονότι η Hytasa είναι εγκατεστημένη στη Σεβίλλη, μια περιοχή που πληροί τις προϋποθέσεις για περιφερειακή ενίσχυση βάσει του εν λόγω άρθρου, η ενίσχυση προς τη Hytasa δεν χορηγήθηκε βάσει περιφερειακών καθεστώτων ήδη εγκεκριμένων από την Επιτροπή, αλλά βάσει απόφασης ad hoc της ισπανικής κυβέρνησης. Επιπλέον, η απόφαση ορίζει ότι ακόμη και σε περίπτωση που η ενίσχυση θεωρηθεί περιφερειακή δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α), δεδομένου ότι δεν προωθεί αποτελεσματικά στην μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της περιοχής.

Όσον αφορά το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ), η Επιτροπή έκρινε, αφού εξέτασε το αρχικό σχέδιο αναδιάρθρωσης και την αναθεωρημένη εκδοχή του, ότι οι προβλεπόμενες μειώσεις στην παραγωγή και την πώληση ενδιάμεσων προϊόντων αντισταθμίζεται σε μεγάλο βαθμό από αυξήσεις στην κατασκευή και πώληση τελικών προϊόντων.

(1) Το στοιχείο ενίσχυσης ύψους 4 200 εκατομμυρίων πεσετών προέκυψε από την αφαίρεση των 100 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών που κατέβαλε ο αγοραστής της εταιρείας από το ποσό των 4 300 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών που χορήγησε το Patrimonio del Estado ως εισφορά κεφαλαίου.

Σ' αυτή τη βάση, η Επιτροπή έκρινε ότι το σχέδιο αναδιάρθρωσης της Hytasa δεν αποτελεί επαρκή αποζημίωση για την ενίσχυση.

Όσον αφορά τη μείωση του εργατικού δυναμικού που προβλέπεται στο σχέδιο, η Επιτροπή έκρινε, βάσει των μειώσεων που επιτεύχθηκαν μέχρι την ημερομηνία λήψης της απόφασης 92/317/ΕΟΚ, ότι ο στόχος να μειωθούν οι εργαζόμενοι σε 720 το 1992 δεν θα ήταν δυνατό να επιτευχθεί.

Στα άρθρα 2 και 3 της απόφασης, η ενίσχυση θεωρήθηκε ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά και για το λόγο αυτό το Patrimonio del Estado κλήθηκε να ανακτήσει από την εταιρεία το ποσό των 4 200 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών.

II

Στις 19 Ιουνίου 1992, το Βασίλειο της Ισπανίας άσκησε προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 173 της συνθήκης ΕΚ για την ακύρωση των άρθρων 2, 3, 4 και 5 της απόφασης της 92/317/ΕΟΚ.

Στην απόφασή του της 14ης Σεπτεμβρίου 1994 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-278/92, C-279/92 και C-280/92, Ισπανία κατά Επιτροπής (2), το Δικαστήριο έκανε δεκτό ότι το στοιχείο των 4 200 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών συνιστά ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ. Το Δικαστήριο συμφώνησε επίσης ότι το εν λόγω στοιχείο ενίσχυσης είναι παράνομο, δεδομένου ότι χορηγήθηκε κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 93 παράγραφος 3 της συνθήκης.

Κατά την άποψη του Δικαστηρίου, βάσει της ανακοίνωσης της Επιτροπής της 3ης Φεβρουαρίου 1979 όσον αφορά τα συστήματα περιφερειακών ενισχύσεων (3), η Επιτροπή δικαιολογημένα θεώρησε ότι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει αποφάσεων ad hoc δεν πληρούν κατ' αρχήν το κριτήριο της περιφερειακής σκοπιμότητας. Υπό αυτές τις συνθήκες, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να αποδείξει ότι η εξεταζόμενη ενίσχυση ανταποκρίνεται όντως στο κριτήριο της περιφερειακής σκοπιμότητας. Ωστόσο, κατά την άποψη του Δικαστηρίου, η Επιτροπή θα πρέπει πρώτα να προσδιορίσει τα κριτήρια βάσει των οποίων θεωρεί ότι μια ενίσχυση ad hoc, κατ' εξαίρεση, έχει περιφερειακό χαρακτήρα, εφόσον το γεγονός ότι η ενίσχυση χορηγείται βάσει αποφάσεων ad hoc δεν αποκλείει απαραίτητα το ενδεχόμενο η ενίσχυση να είναι περιφερειακή κατά την έννοια του άρθρου 93 παράγραφος 3 στοιχείο α).

Σύμφωνα με το Δικαστήριο, η Επιτροπή δεν απέδειξε επαρκώς τον ισχυρισμό της ότι το νέο σχέδιο αναδιάρθρωσης δεν θα εξασφαλίσει τη βιωσιμότητα της Hytasa. Η Επιτροπή δεν ανέλυσε τις επιπτώσεις του αναθεωρημένου σχεδίου όσον αφορά την αποκατάσταση της αποδοτικότητας της Hytasa και το Δικαστήριο έκρινε ότι η ανάλυση αυτή είναι απαραίτητη στην προκειμένη περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη ότι το νέο σχέδιο αναδιάρθρωσης αλλάζει σημαντικά τον προσανατολισμό της παραγωγής προς την κατεύθυνση των τελικών προϊόντων. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η ανάλυση της Επιτροπής όσον αφορά το συμβιβάσιμο της ενίσχυσης με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) δεν ανταποκρίνεται στα κριτήρια που έχει θεσπίσει η ίδια.

(2) Συλλογή, [1994] I. 4103.
(3) ΕΕ αριθ. C 31 της 3. 12. 1979, σ. 9.

Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο ακύρωσε τα άρθρα 2 (παράγραφος 2), 3, 4 και 5 της απόφασης 92/317/ΕΟΚ. Κατά συνέπεια, η διαδικασία που κινήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ παραμένει εκκρεμής και, λαμβάνοντας υπόψη τη μερική ακύρωση της απόφασης 92/317/ΕΟΚ, η Επιτροπή πρέπει να εκδώσει απόφαση που να τροποποιεί την εν λόγω απόφαση και να περατώνει τη διαδικασία.

III

Προκειμένου να λάβει δεόντως υπόψη της την απόφαση του Δικαστηρίου, η Επιτροπή πρέπει να επανεκτιμήσει σε ποιό βαθμό η βοήθεια που χορήγησε το Patrimonio del Estado στη Hytasa στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησής της συμβιβάζεται με την κοινή αγορά.

Το άρθρο 92 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ καθορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες οι ενισχύσεις που ανταποκρίνονται στον ορισμό της παραγράφου 1 συμβιβάζονται με την κοινή αγορά. Η ενίσχυση στη Hytasa δεν εμπίπτει σε καμία από τις εν λόγω περιπτώσεις.

Το άρθρο 92 παράγραφος 3 απαριθμεί τις περιπτώσεις κατά τις οποίες μια ενίσχυση ενδέχεται να θεωρηθεί συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά. Το στοιχείο α) αναφέρεται στις ενισχύσεις που προωθούν την οικονομική ανάπτυξη περιοχών στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση. Το στοιχείο γ) αναφέρεται στις ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον οι ενισχύσεις αυτές δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον.

Η ενίσχυση προς τη Hytasa κατά τη στιγμή της ιδιωτικοποίησής της δεν χορηγήθηκε στο πλαίσιο περιφερειακού καθεστώτος, αλλά βάσει απόφασης ad hoc. Όπως ήδη αναφέρθηκε στο μέρος ΙΙ της παρούσας απόφασης, το Δικαστήριο έκρινε στην απόφασή του της 14ης Σεπτεμβρίου 1994 ότι το γεγονός ότι η ενίσχυση χορηγήθηκε βάσει απόφασης ad hoc δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να χαρακτηριστεί ως περιφερειακή ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α). Κατά συνέπεια, πρέπει να εκτιμηθεί κατά πόσον η ενίσχυση στη Hytasa μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με την κοινή αγορά όχι μόνο σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ), όπως η Επιτροπή απέδειξε προηγουμένως, αλλά επίσης σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) [1].

Όταν χορηγήθηκε η ενίσχυση, η Επιτροπή είχε ήδη καθορίσει την πολιτική της όσον αφορά τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης στο σημείο 228 της όγδοης έκθεσης επί της πολιτικής ανταγωνισμού. Η χορήγηση ενίσχυσης αναδιάρθρωσης εξαρτάται αυστηρά από την εφαρμογή ολοκληρωμένου προγράμματος αναδιάρθρωσης ή/και μετατροπής το οποίο να αποκαθιστά κατά τρόπο αποτελεσματικό τη βιωσιμότητα της σχετικής παραγωγής. Η ένταση και το ποσό τους περιορίζονται σε ό,τι είναι αυστηρά απαραίτητο για την υποστήριξη της εταιρείας κατά τη διάρκεια της αναπόφευκτης μεταβατικής περιόδου πριν να τεθεί σε λειτουργία το πρόγραμμα. Κατά συνέπεια, το σχετικό χρονικό διάστημα θα πρέπει να είναι περιορισμένο και η ενίσχυση να μειώνεται σταδιακά. Οι εν λόγω όροι πρέπει να τηρούνται αυστηρά· στην αντίθετη περίπτωση, υπάρχει ο κίνδυνος να μεταφερθούν κοινωνικά ή βιομηχανικά προβλήματα από ένα κράτος μέλος σε άλλο και οι αποδέκτριες εταιρείες να εξασφαλίσουν απλώς μια προσωρινή ανάπαυλα, δεδομένου ότι τα προβλήματά τους θα επανέλθουν στο μέλλον δριμύτερα.

Όταν η Επιτροπή έλαβε το πρώτο σχέδιο αναδιάρθρωσης για τη Hytasa, θεώρησε ότι δεν εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα της εταιρείας. Για το λόγο αυτό ζήτησε από τις ισπανικές αρχές να καταρτίσουν νέο σχέδιο.

Οι ισπανικές αρχές υπέβαλαν νέο σχέδιο, το οποίο κάλυπτε την περίοδο 1991-1994, έτος κατά το οποίο θα έπρεπε να αποκατασταθεί η βιωσιμότητα της εταιρείας. Το σχέδιο προέβλεπε ριζικό αναπροσανατολισμό των δραστηριοτήτων της εταιρείας, επικεντρώνοντας στην τελική φάση της παραγωγικής διαδικασίας. Λόγω των αυξομειώσεων της παραγωγικής ικανότητας, που επίσης προβλέπονταν, δεν υπήρχαν σαφή στοιχεία για να εκτιμηθεί η ενδεχόμενη μείωση των δραστηριοτήτων της εταιρείας.

Σύμφωνα με το σχέδιο, το μερίδιο των τελικών βαμβακερών προϊόντων στον κύκλο εργασιών θα έπρεπε να αυξηθεί από 42 % το 1990 σε 64 % το 1994, ενώ το μερίδιο των βαμβακερών ενδυμάτων θα έπρεπε να αυξηθεί από 10 % το 1990 σε 20 % το 1994. Το μερίδιο των τελικών μάλλινων προϊόντων στον κύκλο εργασιών θα μειωνόταν από 31 έως 16 % την ίδια περίοδο.

Το προσωπικό μετά τη διαδικασία αναδιάρθρωσης θε μειωνόταν σε 720 εργαζόμενους, σε αντίθεση με τους 700 που προέβλεπε το αρχικό σχέδιο.

Το στοιχείο ενίσχυσης (4 200 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες) υπερέβη σημαντικά την προβλεπόμενη επένδυση (περίπου 2 500 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες). Σύμφωνα με τον ισολογισμό της εταιρείας, οι καθαρές επενδύσεις ανήλθαν το 1991 σε 1 418 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες και το 1992 σε 1 000 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες. Δεδομένου ότι τα εν λόγω καθαρά αριθμητικά δεδομένα περιλαμβάνουν επίσης την αξία των μειώσεων της παραγωγικής ικανότητας (ως αρνητικά αριθμητικά δεδομένα), οι νέες επενδύσεις ήταν μεγαλύτερες από τις αναφερθείσες.

Σύμφωνα με τους υποβληθέντες ισολογισμούς, η εταιρεία παρουσίαζε μια ασυνήθιστα υψηλή αναλογία καθαρής περιουσίας/κεφαλαίου και τεράστια στοιχεία ενεργητικού. Το 1991 τα στοιχεία ενεργητικού της εταιρείας ήταν 14 991 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες σε σύγκριση με συνολικά έσοδα εκμετάλλευσης ύψους 3 173 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών. Ως αποτέλεσμα, ο λόγος των πωλήσεων προς το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού ήταν 0,2 το 1991, λόγος που αφορά την ικανότητα της εταιρείας να δημιουργήσει πωλήσεις χρησιμοποιώντας τα στοιχεία του ενεργητικού της, υποδηλώνει ότι το παραγωγικό αποτέλεσμα ήταν εξαιρετικά χαμηλό ή/και ότι η εταιρεία διατηρούσε περιττά στοιχεία ενεργητικού. Και οι δύο περιπτώσεις θα είχαν

[1] Οι παρεκκλίσεις που περιλαμβάνονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία β) και δ) δεν ισχύουν στην προκειμένη περίπτωση.

αρνητικές επιπτώσεις όσον αφορά την αποδοτικότητα της εταιρείας, δεδομένου ότι η απόσβεση θα ήταν εξαιρετικά υψηλή σε σχέση με τον κύκλο εργασιών και το ποσό των στοιχείων ενεργητικού που θα έπρεπε να χρησιμοποιηθούν. Ακόμη και το 1994, όταν η εταιρεία αναμενόταν να καταστεί βιώσιμη, ο λόγος των πωλήσεων προς το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού θα ήταν εξαιρετικά χαμηλός, συγκεκριμένα 0,5.

Σύμφωνα με την ανάλυση της Επιτροπής, η εταιρεία είχε εξαιρετικά υψηλά αποθέματα, ιδίως το 1991, όταν οι ημερήσιες πωλήσεις σε αναλογία αποθεμάτων ήταν 429 ημέρες. Τα αριθμητικά δεδομένα για τα αποθέματα δεν τροποποιούνται στις προβλέψεις για τον ισολογισμό των επόμενων ετών. Αυτό είναι αξιοσημείωτο, δεδομένου ότι για την επιτυχή αναδιάρθρωση απαιτείται μείωση των αποθεμάτων. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να αναφερθεί ότι από τη σύγκριση μεταξύ της προβλεπόμενης παραγωγής τελικών μονάδων βαμβακερών προϊόντων και των προβλεπόμενων πωλήσεων προκύπτει μια αύξηση της πλεονάζουσας παραγωγής μεταξύ του 1991 και του 1994 που ανέρχεται σε 3 000 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες. Σε σχέση με τον καθαρό κύκλο εργασιών το 1991 (3 173 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες), η αύξηση αυτή είναι σχεδόν 100 %.

Το κύριο πρόβλημα της εταιρείας ήταν η χαμηλή αποδοτικότητά της. Η Επιτροπή σημειώνει ότι, προκειμένου να αποδειχθεί η βιωσιμότητα της εταιρείας, το σχέδιο αναδιάρθρωσης βασίστηκε σε ορισμένες καίριες υποθέσεις οι οποίες δεν επεξηγούνται περαιτέρω. Οι υποθέσεις αυτές είναι κυρίως ότι ο κύκλος εργασιών θα αυξανόταν σημαντικά από το 1991 έως το 1994, οι τιμές πώλησης ανά μονάδες βαμβακερών τελικών προϊόντων θα ανέβαιναν σημαντικά και ότι θα βελτιωνόταν σημαντικά η παραγωγικότητα του εργατικού δυναμικού.

Ο κύκλος εργασιών αναμενόταν να αυξηθεί κατά 70 % από το 1991 στο 1992 και 136 % μέχρι το 1994. Το σχέδιο προέβλεπε ότι τα τελικά βαμβακερά προϊόντα και τα βαμβακερά ενδύματα θα αυξηθούν κατά 83 % το 1992, κατά 120 % το 1993 και κατά 175 % το 1994, σε σχέση με το συνολικό κύκλο εργασιών το 1991. Λαμβάνοντας υπόψη τη διάρθρωση κόστους της εταιρείας, μια αύξηση του κύκλου εργασιών ήταν πρωταρχικής σημασίας για την αναδιάρθρωσή της. Ωστόσο, οι ισπανικές αρχές δεν ανέφεραν κανένα στοιχείο που να δικαιολογεί τις εν λόγω αυξήσεις, ιδίως από το 1991 στο 1992. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η εταιρεία απέβλεπε στην παραγωγή και πώληση νέων προϊόντων, πράγμα που συνήθως συνεπάγεται ιδιαίτερες δυσκολίες στην αρχή, οι εν λόγω προβλέψεις ήταν υπεραισιόδοξες.

Σύμφωνα με το σχέδιο, η εταιρεία προέβλεπε για την κύρια γραμμή παραγωγής της, τα τελικά βαμβακερά προϊόντα, αύξηση 53 % της μέσης τιμής της ανά μονάδα από το 1990 στο 1991. Πρόκειται για μια κρίσιμης σημασίας υπόθεση, αλλά οι ισπανικές αρχές δεν έχουν παράσχει περαιτέρω πληροφορίες ή στοιχεία που να δικαιολογούν το εν λόγω επίπεδο τιμών. Η εταιρεία δεν θα ήταν σε θέση να καταστεί βιώσιμη το 1994 εάν η μέση τιμή ανά μονάδα για τα τελικά βαμβακερά προϊόντα ήταν 15 % χαμηλότερη από την προβλεπόμενη στο σχέδιο αναδιάρθρωσης, ακόμη και αν αυτό ισοδυναμεί με αύξηση κατά 30 % της μέσης τιμής από το 1990 στο 1991.

Όσον αφορά την αξιοπιστία των προβλέψεων για τη βελτίωση της διάρθρωσης κόστους του εργατικού δυναμικού, η Επιτροπή υπολόγισε τους τόνους, τα μέτρα και τις παραγόμενες μονάδες ανά εργαζόμενο για κάθε έτος και συνέκρινε τα στοιχεία αυτά με τα επίπεδα παραγωγικότητας για το 1990 και το 1991. Σύμφωνα με το σχέδιο αναδιάρθρωσης, οι περισσότεροι εργαζόμενοι θα απασχοληθούν στη νηματοποίηση και την ύφανση μαλλιού και βαμβακιού, καθώς και στην παραγωγή τελικών βαμβακερών προϊόντων. Μολονότι οι αναλογίες δείχνουν ότι η παραγωγικότητα του εργατικού δυναμικού της εταιρείας ήταν πολύ χαμηλή, αφήνοντας τα περιθώρια για βελτίωση, η ανάκαμψη που προέβλεπε το σχέδιο αναδιάρθρωσης ήταν ιδιαίτερα μεγάλη και θα έπρεπε να πραγματοποιηθεί σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα. Σύμφωνα με την ανάλυση της Επιτροπής, η παραγωγικότητα του εργατικού δυναμικού σε τελικά βαμβακερά προϊόντα θα ήταν πιθανό να αυξηθεί κατά 71 % από το 1991 μέχρι το 1992 και κατά 105 % από το 1991 μέχρι το 1993. Η παραγωγικότητα στα βαμβακερά ενδύματα θα έπρεπε να αυξηθεί κατά 83 % από το 1991 μέχρι το 1992 και κατά 175 % μέχρι το 1994. Η παραγωγικότητα στις δραστηριότητες νηματοποίησης και ύφανσης βαμβακιού θα έπρεπε να αυξηθεί κατά 60 % από το 1991 μέχρι το 1992. Ακόμη και αν το 1991 θα έπρεπε να θεωρηθεί ως ένα μη παραγωγικό έτος και το παραγωγικό αποτέλεσμα ανά εργαζόμενο θα έπρεπε να συγκριθεί με την παραγωγικότητα της εταιρείας το 1990, η αναμενόμενη ανάπτυξη θα ήταν εξαιρετικά υψηλή.

Μολονότι η εταιρεία σκόπευε να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της τουλάχιστον κατά 130 % σε μια περίοδο τεσσάρων ετών, το εργατικό δυναμικό που θα διεκπεραίωνε διοικητικά θέματα θα μειωνόταν από 291 άτομα το 1990 σε 188 το 1994, ήτοι μείωση 55 %. Αυτό θα ήταν δυνατό μόνον εφόσον ορισμένα διοικητικά καθήκοντα ανατίθεντο εκτός της εταιρείας, γεγονός που θα σήμαινε σημαντική αύξηση των δαπανών για εξωτερικές υπηρεσίες. Ωστόσο, αυτό δεν ελήφθη υπόψη στο σχέδιο αναδιάρθρωσης.

Η σοβαρή επέκταση των πωλήσεων όσον αφορά τα βαμβακερά ενδύματα καθώς και η αυξανόμενη ανάγκη για ημιτελειωμένα προϊόντα λόγω των ορίων της παραγωγικής ικανότητας, θα οδηγούσαν σε αύξηση των πρώτων υλών και των αναλώσιμων, ενώ η υπολογιζόμενη δαπάνη παρέμενε μέτρια. Δυστυχώς, το σχέδιο δεν περιείχε περαιτέρω πληροφορίες όσον αφορά τα περιθώρια ή την ανάγκη για ημιτελειωμένα προϊόντα.

Λαμβάνοντας υπόψη όλες τις προαναφερθείσες παρατηρήσεις, καθώς και το γεγονός ότι ορισμένα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης δεν είναι ευλογοφανή, η Επιτροπή πρέπει να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι απαραίτητες υποθέσεις που αποδεικνύουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της εταιρείας εντός λογικού χρονικού διαστήματος είναι ανεδαφικές και αναξιόπιστες, δεδομένου ότι δεν είναι γενικότερα αποδεκτές και δεν συνοδεύονται από αποδεικτικά στοιχεία τα οποία να τις δικαιολογούν.

Επίσης, η δυνατότητα της εταιρείας να εξοφλήσει τα χρέη της βάσει ενός χαμηλότερου (και ρεαλιστικότερου) κύκλου εργασιών είναι αμφίβολη. Σύμφωνα με το σχέδιο, η εταιρεία θα μπορούσε να επιτύχει θετικά αποτελέσματα το 1994

(περίπου 716 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες). Δεν είναι σαφές με ποιο τρόπο οι ιδιοκτήτες της εταιρείας θα μπορούσαν να αναλάβουν και να χρηματοδοτήσουν μια διαδικασία αναδιάρθρωσης που ενδεχομένως θα διαρκέσει περισσότερο απ' ό,τι προβλέπεται στο σχέδιο.

Αυτή ακριβώς η έλλειψη αξιοπιστίας είναι το πρόβλημα που δημιουργεί στην Επιτροπή το δεύτερο σχέδιο αναδιάρθρωσης που της υποβλήθηκε. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, εκτός από το γεγονός ότι το σχέδιο βασίστηκε σε προβλέψεις που μπορούν να χαρακτηριστούν τουλάχιστον ως υπεραισιόδοξες, οι ισπανικές αρχές δεν έχουν παράσχει εν τω μεταξύ οποιοδήποτε στοιχείο που να επιτρέπει στην Επιτροπή να θεωρήσει ότι ο στόχος είναι όντως να εξασφαλιστεί η αναδιάρθρωση και η βιωσιμότητα της εταιρείας. Η Επιτροπή πρέπει να λάβει εξίσου υπόψη της το γεγονός ότι οι αγοραστές δεν ήθελαν ή δεν μπορούσαν να εκπληρώσουν την υποχρέωσή τους να καταβάλουν το 25 % της αύξησης κεφαλαίου, όπως προβλεπόταν στο πλαίσιο της σύμβασης πώλησης, ήτοι 925 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες σε σύνολο 3 700 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που διαθέτει η Επιτροπή, κατά τη στιγμή της πώλησης καταβλήθηκαν μόνο 512 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες, το ήμισυ του προβλεπόμενου ποσού, και κατά τη στιγμή της έκδοσης της απόφασης 92/317/ΕΟΚ δεν είχε πραγματοποιηθεί περαιτέρω εισφορά στην εταιρεία. Το γεγονός αυτό δημιουργεί σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά την ικανότητα και τη θέληση των αγοραστών της Hytasa να τηρήσουν την υποχρέωσή τους και να αυξήσουν το κεφάλαιο της εταιρείας κατά 3 700 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες. Η Επιτροπή πρέπει να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η έλλειψη χρηματοδοτικών μέσων στα οποία η εταιρεία θα μπορούσε νόμιμα να βασιστεί, σημαίνει ότι το εφικτόν της πράξης και η επιβίωση της εταιρείας, η οποία εξαρτάται από το ποσό των πόρων που θα διατεθούν και την ταχύτητα με την οποία αυτό θα συμβεί, τίθενται σε κίνδυνο.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, το γεγονός ότι η προς αναδιάρθρωση εταιρεία είναι εγκατεστημένη σε περιοχή επιλέξιμη για περιφερειακή ενίσχυση δεν δικαιολογεί ανοχή όσον αφορά τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης. Τόσο μεσοπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, οι εταιρείες που συντηρούνται τεχνητά και τελικά δεν είναι βιώσιμες όχι μόνο δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι καλύπτονται από την παρέκκλιση του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α), αλλά είναι ιδιαίτερα επιζήμιες για την οικονομία των εν λόγω περιοχών στις οποίες οι διαθέσιμοι πόροι μέσω περιφερειακών καθεστώτων, δεδομένης της πενιχρότητάς τους, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία πλούτου εξουδετερώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη διαρθρωτική υποανάπτυξή τους. Για το λόγο αυτό, η διαδικασία αναδιάρθρωσης θα πρέπει να επιτρέψει στην εταιρεία να καταστεί οικονομικά βιώσιμη προκειμένου να συμβάλει στην πραγματική ανάπτυξη της περιοχής χωρίς να χρειάζεται συνεχώς ενίσχυση.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι το σχέδιο αναδιάρθρωσης που υπέβαλαν οι ισπανικές αρχές για την Hytasa δεν εξασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της εταιρείας. Για το λόγο αυτό, η ενίσχυση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προάγει την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) και δεν μπορεί να θεωρηθεί συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά.

Επίσης, δεν μπορεί να θεωρηθεί συμβιβάσιμη βάσει της παρέκκλισης που προβλέπεται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ). Κατά την άποψη της Επιτροπής, οι ενισχύσεις σε προβληματικές επιχειρήσεις συνιστούν υψηλό κίνδυνο για την κοινή αγορά, δεδομένου ότι μπορούν να ανατρέψουν ή να καθυστερήσουν αδικαιολόγητα τη διαδικασία της διαρθρωτικής προσαρμογής, διατηρώντας σε λειτουργία εταιρείες οι οποίες υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς θα εξαφανιζόταν ή θα έπρεπε να αναδιαρθρωθούν. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή θέτει ως όρο για τη χορήγηση ανάλογων ενισχύσεων την εφαρμογή συγκροτημένου προγράμματος αναδιάρθρωσης ή μετατροπής που να αποκαθιστά την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του αποδέκτη. Δεδομένου ότι το υποβληθέν σχέδιο αναδιάρθρωσης δεν εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα της Hytasa, δεν μπορεί να εφαρμοστεί η παρέκκλιση του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ).

Η άποψη της Επιτροπής ότι το προαναφερθέν σχέδιο αναδιάρθρωσης δεν καθιστά την εταιρεία βιώσιμη επιβεβαιώνεται από τις χρηματοδοτικές παρεμβάσεις των ισπανικών αρχών μετά το 1992. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης δεν εφαρμόστηκε ποτέ. Μετά την πρώχευση ενός από τους ιδιοκτήτες, της Hilaturas Gossypiun, η Improasa, η εκτελεστική εταιρεία του Patrimonio del Estado, απέκτησε το 30 % των μετοχών της MTT το 1992. Διάφορες ιδιοκτησίες της MTT υποθηκεύθηκαν υπέρ της Improasa για 726 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες. Η Improasa εξαγόρασε επίσης γραμμάτια που εξέδωσε η MTT για 4 660 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες.

Το 1992, το Ινστιτούτο de Fomento de Andalucía (IFA) [1] χορήγησε στην εταιρεία δύο πιστώσεις ύψους 300 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών, στο πλαίσιο καθεστώτος ενίσχυσης που ενέκρινε η Επιτροπή [2]. Η MTT βρίσκεται σε δύσκολη χρηματοοικονομική κατάσταση με υποχρεώσεις ύψους περίπου 10 000 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών, με αποτέλεσμα οι αρμόδιες ισπανικές αρχές να αποφασίσουν την επ' αόριστο αναστολή των πληρωμών της εταιρείας, με σκοπό την εκκαθάρισή της και στη συνέχεια την πώληση των στοιχείων του ενεργητικού της για να εξοφληθούν τα χρέη της.

IV

Στις περιπτώσεις που μια ενίσχυση κρίνεται ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά, η Επιτροπή αναθέτει στο κράτος μέλος να ζητήσει την επιστροφή της ενίσχυσης από τον αποδέκτη. [Από την άποψη αυτή βλέπε την ανακοίνωση της Επιτροπής που δημοσιεύθηκε στις 24 Νοεμβρίου 1983 [3], καθώς και τις αποφάσεις του Δικαστηρίου στις υποθέσεις 70/72, Επιτροπή κατά Γερμανίας [4] και 310/85, Deufil κατά Επιτροπής [5]]. Δεδομένου ότι αυτό συμβαίνει στην περίπτωση της ενίσχυσης προς την Hytasa που αποτελεί αντικείμενο της παρούσας απόφασης, το ποσό των 4 200 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών που χορηγήθηκε στην εν λόγω εταιρεία πρέπει να επιστραφεί.

(1) Το IFA αποτελεί δημόσιο οργανισμό που ανήκει στην αυτόνομη κοινότητα της Ανδαλουσίας.
(2) Κρατική ενίσχυση N 624/92.
(3) ΕΕ αριθ. C 318 της 24. 11. 1983, σ. 3.
(4) Συλλογή, [1973] σ. 813.
(5) Συλλογή, [1987] σ. 901.

Η επιστροφή πρέπει να πραγματοποιηθεί σύμφωνα με την ισπανική νομοθεσία, και ιδίως σύμφωνα με τις διατάξεις που αφορούν τους τόκους υπερημερίας επί των απαιτήσεων του δημοσίου, οι οποίοι υπολογίζονται από την ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκε η ενίσχυση. [Βλέπε την επιστολή της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη SG (91) D/4577 της 4ης Μαρτίου 1991· επίσης την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-142/87, Βέλγιο κατά Επιτροπής (1)].

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, οι σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου πρέπει να εφαρμόζονται κατά τρόπο που να μην καθίσταται στην πράξη αδύνατη η από το κοινοτικό δίκαιο επιτασσόμενη ανάκτηση. Κάθε διαδικαστική ή άλλης φύσεως δυσχέρεια όσον αφορά την εφαρμογή του μέτρου δεν επηρεάζει τη νομιμότητά του (υπόθεση 142/87 που προαναφέρθηκε).

Σύμφωνα με τη σύμβαση πώλησης που υπογράφηκε από τις ισπανικές αρχές και τους αγοραστές, όλες οι σημαντικές χρηματοοικονομικές συνέπειες που θα προκύψουν ως αποτέλεσμα πράξεων που έχουν πραγματοποιηθεί πριν από την πώληση της εταιρείας θα επιβαρύνουν τον πωλητή. Η ρήτρα αυτή θα επέτρεπε στο κράτος να αποζημιώσει τους αγοραστές για την υποχρέωσή τους να επιστρέψουν την ενίσχυση που κρίθηκε ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά από την Επιτροπή. Όπως ήδη αναφέρεται στην απόφασή της 92/317/ΕΟΚ, η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτό θα αναιρούσε την ουσία της απόφασής της και θα διαιώνιζε τη στρέβλωση του ανταγωνισμού που προκάλεσε η ενίσχυση. Αυτό θα αποτελούσε μέσο καταστρατήγησης των διατάξεων της συνθήκης όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις. Κατά συνέπεια, βάσει της αρχής της υπεροχής του κοινοτικού δικαίου, η ρήτρα αυτή δεν πρέπει να εφαρμοστεί και η εταιρεία που επωφελείται της παράνομης ενίσχυσης θα πρέπει να την επιστρέψει,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η απόφαση 92/317/ΕΟΚ τροποποιείται ως εξής:

1. Στο άρθρο 2 η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Η ενίσχυση αυτή κρίνεται ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, δεδομένου ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις εφαρμογής των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 του προαναφερθέντος άρθρου.»

2. Το άρθρο 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 3

Το Patrimonio del Estado ανακτά από την Mediterráneo Técnica Textil [πρώην Hilaturas y Tejidos Andaluces SA (Hytasa)] το ποσό των 4 200 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών. Η ενίσχυση ανακτάται σύμφωνα με το ισπανικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων όσον αφορά τους τόκους υπερημερίας επί των απαιτήσεων του δημοσίου οι οποίοι είναι απαιτητοί από την ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκε η ενίσχυση.

Οι εν λόγω διατάξεις εφαρμόζονται κατά τρόπο που να μην καθίσταται στην πράξη αδύνατη η επιτασσόμενη από το κοινοτικό δίκαιο ανάκτηση. Κάθε διαδικαστική ή άλλης φύσεως δυσχέρεια όσον αφορά την εφαρμογή του μέτρου δεν επηρεάζει την ισχύ του.»

3. Το άρθρο 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 4

Οποιαδήποτε συμφωνία η οποία προβλέπει την αποζημίωση των αγοραστών της Hilaturas y Tejidos Andaluces SA από το κράτος ή το Patrimonio del Estado για την υποχρέωσή τους να επιστρέψουν την ενίσχυση βάσει της παρούσας απόφασης, δεν έχει εφαρμογή.»

Άρθρο 2

Η ισπανική κυβέρνηση ενημερώνει την Επιτροπή εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης σχετικά με τα μέτρα που έλαβε για να συμμορφωθεί προς αυτή.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο της Ισπανίας.

Βρυξέλλες, 18 Σεπτεμβρίου 1996.

Για την Επιτροπή

Karel VAN MIERT

Μέλος της Επιτροπής

(1) Συλλογή, [1990] I-959.